

موانع دیوان کیفری بین المللی در محاکمه

مسئولین کشورها

امیرفیض- حقوقدان

طرح محاکمه علی خامنه ای در دیوان کیفری بین المللی و بحثهای متعددی که نسبت به طرح مزبور گشوده گردید اهمیتی بیش از آنچه که باید برای دیوان مزبور بتصور آورده تاجانی که این برداشت زنده میشود که سرنوشت مسئولین کشورها در ید و اختیار دیوان کیفری است، (!) و در راستای این برداشت این سوال پیش میآید که چگونه ممکن است که سران و مسئولین کشورها سرنوشت خود و کشورشان را در اختیار یک دادگاه غیرملی و متشکل از قضات بیگانه قرار دهند خاصه کشورهای اسلامی که دین آنها اجازه چنین موافقت هائی را نمیدهد.

بادقت در اساسنامه دیوان متوجه میشویم که توهم بالا موجه نیست و بتصریح اساسنامه دیوان، دیوان کیفری نمیتواند به جرائمی رسیدگی کند که در صلاحیت دادگاه های ملی است مگر اینکه دادگاه های ملی کشوری قادر نباشند و یا مایل نباشند که به جرائمی که در اساسنامه دیوان بین المللی منظور شده رسیدگی نمایند، در اینصورت دیوان واجد صلاحیت برای رسیدگی به اتهام متهم خواهد شد.

بندرت ممکن است قوه قضائیه کشوری در حدی **پفیزیوز** باشد که با اعلام عدم قدرت و یا تمایل خود برای محاکمه متهم کشورش از دیوان بین المللی درخواست محاکمه متهم را بنماید تصور نمیکنم ننگی از این بالاتر باشد و کشوری از این خفت استقبال کند.^۱

برای جلوگیری از بعضی سوء تعابیر در صلاحیت دیوان کیفری بین المللی موضوعاتی که خارج از صلاحیت دیوان بوده و توسط دیوان کیفری قابل رسیدگی نیست، بشرح زیر احصاء شده است:

یکم - اتهام متهم بوسیله دولت و دستگاه قضائی آن کشور تحت تعقیب و یا تحقیق باشد.

دوم - اینکه دولت با تحقیقاتی که انجام داده تصمیم گرفته که از تعقیب آن متهم بعنوان منافع و مصالح ملی و کشور خودداری نماید.

سوم- اینکه اگر متهم قبلاً بوسیله دادگاه های ملی محاکمه شده باشد اعم از اینکه محکوم و یا تبرئه شده باشد دیوان کیفری بین المللی فاقد صلاحیت برای محاکمه آن شخص است.

چهارم - موضوع اتهام محصور به موارد ۴ گانه زیر باشد جنایات جنگی - جنایات بر ضد بشریت - کشتار جمعی و تجاوز به کشورها (تجاوز به کشورها تعریف نشده و قابل اجرانیست)

^۱ - چگونه است اگر گروهی نابخرد و ناآگاه بخواهند از «پفیزیوزی» در بزرگ نمایی خویش بهره بگیرند حک

بنابراین، حقوق جنائی هرکشوری که هریک از اعمال ۴ گانه فوق راجنایت وقابل رسیدگی دانسته باشد دیوان کیفر بین المللی حق دخالت ومحا کمه متهم آن کشور را ندارد.

نتیجه اینکه - هرکشوری که دارای نظام حقوقی قانونی ودادگاه های ملی است نسبت به کلیه جرائم از جمله جرائم ۴ گانه فوق مستقلا عمل میکند واز محدوده اختیارات دیوان کیفری کاملا جداست

علت اینکه حدود یکصدو چند کشور اساسنامه دیوان را امضا کرده اند همین است که حاکمیت ملی آن کشورها در مقابل دادگاه بین المللی کیفری مصون از تعرض است.